

Update II in Zebrastraat Gent

MEDIAKUNST WIL LEVEN

Voor de tweede editie van wat nu officieel een Biënnale voor Digitale Kunst heet, is ZKM uit het Duitse Karlsruhe, te gast in de Gentse Zebrastraat. Het gerenommeerde 'Zentrum für Kunst und Medientechnologie' presenteert een selectie uit de eigen collectie, aangevuld met recenter werk. De tweede editie van 'Update' is tegelijk ook de eerste van de 'Prijs Nieuwe Media', uitgereikt door de Stichting Liedts-Meesen.

Pieter VAN BOGAERT

De betekenis van de mediakunst zit in haar gebruik. Dat maakt van alle kunsten mediakunsten? of je nu met een verfborstel, een beitel of een computer werkt. Als er één plek is in Europa (of in de wereld?) waar ze dat goed hebben begrepen, dan is het wel het ZKM. Tien jaar geleden opende de instelling een museum in een gigantisch industrieel pand, waar ook verwante instituten voor onderzoek en productie onderdak vonden.

Met de regelmaat van de klok presenteert ZKM goed uitgewerkte tentoonstellingen met mediakunst (en wel in de ruimste betekenis van het woord: van sculpturen tot schilderijen, foto's, film en digitale beelden en alles daar tussenin). Bezoekers worden steevast gedwongen te participeren aan de werken en de tentoonstelling. Door na te denken (bij statische beelden), tijd te nemen (voor bewegende beelden), te handelen (bij interactief werk) of gewoon te monteren (tussen de verschillende werken onderling, zoals bij elke thematische tentoonstelling) creëert het publiek ZIJN eigen betekenis.

STAALKAART

'Update II' brengt een staalkaart uit de collectie van het ZKM. Wat ontbreekt is een duidelijke lijn doorheen de tentoonstelling (zoals twee jaar geleden, voor 'Update I', toen gewerkt werd rond het thema 'oorsprong'), een goede thematische onderbouw voor een degelijke presentatie zoals ze het in Karlsruhe zo goed kunnen.

Het technisch kunnen van ZKM zit in baanbrekend werk van Jeffrey Shaw ('The Legible City', 1988-1991), Masaki Fujihata ('Small Fish', 1999 of 'Beyond Pages', 1995) of Golan Levin ('Messa di Voce', 2003) – maar techniek alleen maakt een tentoonstelling snel tot een speeltuin. Belangrijke historische werken zijn die van Piero Fogliati (het mooie 'Rivelatori Cromocinetico', 1967: aanraken verplicht!), Heinz Mack ('Virtuel-

les Volumen', 1964) of Bruno Munari ('Negativi/Positivi a 3 Dimensioni', 1955) of ook Bruce Nauman ('Good Boy, Bad Boy', 1985) en Tony Oursler ('Hello', 1996) – maar wat ontbreekt is de contextuele lijn die de werken doet spreken.

De thematische mini-expo 'Politiek van het Entertainment' – met een selectie filmpjes voor de Amerikaanse presidentsverkiezingen, aangevuld met clips van politiek incorrecte entertainers als Al Jolson, Michael Jackson of Aphex Twin – kan daar niet aan verhelpen. Integendeel: het werkt de onoverzichtelijkheid van deze gefragmenteerde presentatie enkel extra in de hand.

MATERIE

Maar de doorzetter wint. In de dakappartementen van de Zebrastraat presenteert de Stichting Liedts-Meesen haar eerste 'Prijs Nieuwe Media'. Twaalf kunstenaars dingen mee naar een prijs van 5000 euro. Hier zit werk met de vinger op de pols van de tijd; werk dat media tastbaar maakt. De Franse kunstenaar Julien Maire herleidt zijn digitale camera tot pure materie. In 'Exploding Camera' deconstrueert hij niet enkel de techniek van zijn instrument, maar ook de spectaculaire beelden van zijn tijd. Zwitser Christophe Meierhans re-ensecneert in 'Remarks by...' een recente discussie tussen Bill Gates en Bill Clinton over de weldaden van het digitale tijdperk voor het Afrikaanse continent. Opnieuw een zeer materialistisch werk, waarin de hoofdrollen gespeeld

worden door ... computers.

De materialiteit van de werken werd nog extra benadrukt door de omgeving van de onafgewerkte appartementen waarin ze staan. Een rauwe betonnen vloer, een bakstenen muur en daarop lagen afbladderend behang zorgen voor een surreëel archeologisch kader. De Amerikaanse OpenEnded Group installeerde haar 'Forest' in een kinderkamer, herkenbaar aan de autootjes op het behang. Heel toepasselijk voor een werk dat vertrekt van openluchtspelletjes voor kinderen. Frederik De Wildes 'EOD 04', een technologisch aquarium voor levende elektrische vissen, kreeg een achtergrond van resten zeeblauw behang. Hoe belangrijk de materie is voor de mediakunst werd trouwens onderstreept door de kwetsbaarheid van het werk zelf. Door een slechte bewaring van de voeding hadden de vissen van De Wilde de opening van de tentoonstelling niet overleefd. In een ander appartement brak de videotape van Juliana Borinski en Pierre-Laurent Cassière, heel materialistisch aangedreven door een goede oude ventilator. Mediakunst moet leven. Het gebruik eist dat het leven ook wordt onderhouden. Dat is een kwestie van de theorie (het creëren van een inhoudelijke context) te koppelen aan de praktijk (de materiële presentatie en conservatie).

Update II. Tot 6 juli in de Zebrastraat, Gent. www.zebrastraat.be